

Granskning av bokslut och årsredovisning

2023-12-31

Rapport

Huddinge kommun

KPMG AB

2024-04-11

Antal sidor 9

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
1.1	Årsredovisningens räkenskaper	1
1.2	God ekonomisk hushållning	1
1.3	Balanskravsresultat	1
1.4	Rekommendationer	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2	Avgränsning	4
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Metod	4
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Årsredovisningens räkenskaper	6
3.1.1	Bedömning	6
3.2	God ekonomisk hushållning	7
3.2.1	Bedömning	7
3.3	Balanskravsresultat	8
3.3.1	Bedömning	8
3.4	Översiktlig granskning av intern kontroll	9
3.4.1	Rekommendation	9

1 Sammanfattning

Vi har av Huddinge kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2023. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Nedan följer en sammanfattning av granskningens bedömningar och rekommendationer.

1.1 Årsredovisningens räkenskaper

Utifrån vår genomförda granskning av årsbokslutet har vi noterat att kommunen gör avsteg från lag och god sed avseende följande:

- Kommunen har per 2023-12-31 redovisat flertalet leasingkontrakt som operationell leasing. Hyreskontrakt och leasing av bilar och fastigheter ses normalt som finansiell leasing vilket innebär att en fiktiv anläggningstillgång och skuld skall redovisas och skrivas av över återstående hyresperiod. Kommunen delar av sina leasingkostnader som operationell leasing vilket enligt vår bedömning sannolikt är ett avsteg från RKR R5 och god redovisningssed. Det lämnas i årsredovisningen inte någon upplysning kring vilka resultateffekter detta avsteg medför, vilket enligt LKBR ska finnas.

Vidare har det i samband med granskningen även noterats några ej väsentliga avvikelser. Se avsnitt 3.1.1.

1.2 God ekonomisk hushållning

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet gällande de finansiella målen och verksamhetsmålen.

Vår bedömning är att resultatet är:

- helt förenligt med fyra av sex finansiella mål. De två finansiella målen; Budgethållning i nämnder och Budgethållning i bolagen är ej förenligt med resultatet.
- delvis förenligt med Målområde En kommun där människor trivs och växer och En hållbar naturkommun och förenligt med Målområde En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge.

Inga rekommendationer föranleds av den genomförda granskningen.

1.3 Balanskravsresultat

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

1.4 Rekommendationer

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att räkenskaperna följer lag och god redovisningssed framför allt RKR R5 Leasing.
- Säkerställa att samtliga investeringar har godkända projektplaner samt se till att riskanalyser genomförs.
- Se över uppställning av investeringsredovisningen för att säkerställa att kommunen följer RKR R14.
- Säkerställa att årsredovisningen följer RKR R15 Förvaltningsberättelse och utvecklar vissa delar i förvaltningsberättelsen.
- Se över och utveckla avsnittet "Redovisningsprinciper" i årsredovisningen.
- Se över rutinerna för attester.
- Säkerställa att samtliga investeringar har godkända projektplaner samt se till att riskanalyser genomförs.

Vi ser även gärna att överenskommen tidplan hålls och att allt material enligt förebereidelselistan finns framtaget och nerladdat i portalen vid överenskommen tidpunkt.

2 Bakgrund

Vi har av Huddinge kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2023. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap. kommunallagen (2017:725) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska vid granskning av årsredovisning pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisorernas revisionsberättelse.

Från och med den 1 januari 2023 ska årsredovisningen granskas enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Standarden ska tillämpas av de sakkunniga som utför räkenskapsrevision på uppdrag av förtroendevalda revisorer i kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund.

Standarden består av:

- Ramverk
- Anvisningar för tillämpning i kommunal räkenskapsrevision av International Standards on Auditing (ISA) samt International Standard on Review Engagements (ISRE 2410) inklusive tillämpningsanvisning för granskning av drift-och investeringsredovisning (enligt ISA 501)
- Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper
- Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse

Följande moment regleras inte av standarden utan tillkommer, i enlighet med SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet 2022:

- Granskningen av utfallet rörande verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning samt själva bedömningen av huruvida resultaten i årsredovisningen är förenliga med verksamhetsmålen samt de finansiella målen.
- Bedömning om kommunen efterlever balanskravet samt eventuellt återopande av synnerliga skäl omfattas inte av Standard för kommunal räkenskapsrevision.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Granskningen av årsredovisningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift-och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året?

- Är förvaltningsberättelsens lagstadgade delar förenliga med årsredovisningens övriga delar?
- Har förvaltningsberättelsen upprättats i enlighet med LKBR?
- Har sammanställda räkenskaper konsoliderats i enlighet med LKBR?
- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning?
- Efterlever kommunen balanskravet och har eventuella negativa balanskravsresultat och åberopande av synnerliga skäl hanterats korrekt?

2.2 Avgränsning

Vår granskning omfattar årsredovisningen per 2023-12-31. Granskningen av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKR:s God revisionsred i kommunal verksamhet 2022.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

2.3 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för våra bedömningar avseende årsredovisningens räkenskaper bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag (KL) och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningsred, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR)

Vid bedömning av god ekonomisk hushållning bygger vår bedömning även på:

- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

2.4 Metod

Granskningarna har genomförts genom bland annat:

- Processgenomgång
- Stickprov och andra urvalsmetoder
- Dataanalys
- Kartläggning av IT-miljön
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner
- Avstämning mot redovisningsregelverk
- Granskning av interna kontroller som är av relevans för upprättandet av de finansiella rapporterna
- Verifiering av årsredovisning mot huvudbok samt underlag för denna

Revisionens faser kan kategoriseras i Planering, Genomförande och Rapportering.

I planeringsfasen har vi haft inledande genomgång av villkoren för uppdraget, fastställande av vilka dokumentationskrav som finns, vem som bär ansvaret vid oegentligheter samt kommunikationen under revisionens gång. En viktig del i planeringsfasen är att identifiera risker, värdera riskernas utifrån allvarlighet och sannolikhet samt att identifiera lämpliga granskningsåtgärder.

Genomförandefasen har omfattat fortsatt planering då den interna kontrollen som har översiktligt granskats och de iakttagelser som gjorts i samband med denna granskning har beaktats i granskningen av årsbokslutet. Granskningen av den interna kontrollen tar sin utgångspunkt i kundens processer, bedömningar i redovisningen och finansiella ramverk. Förståelsen för de väsentliga processerna har dokumenterats och en bedömning kring risken för oegentligheter har gjorts. Vidare utgör IT-miljön en viktig del av kommunens verksamhet och en dokumenterad förståelse kopplat till detta område har ingått som en del av den interna kontrollen. Vi har skaffat oss en förståelse för den interna kontrollen för att identifiera lämpliga granskningsåtgärder men inte för att uttala oss om effektiviteten i kontrollerna/processerna.

En revisionsstrategi har bestämts utifrån den inledande planeringen och den förståelse som skaffats i samband med granskningen av den interna kontrollen. Andra delen av genomförandefasen har omfattat inhämtande av revisionsbevis genom granskning och dokumentation av:

- Balans och resultaträkning
- Närståendetransaktioner
- Sammanställda räkenskaper
- Drift- och investeringsredovisningen
- Förvaltningsberättelse

Som en del i den avslutande fasen har vi inhämtat ett skriftligt uttalande enligt ISA 580. Det har inhämtats från den tjänsteperson som har uppdraget att verkställa bokslutsprocessen och den interna kontrollen i kommunens redovisning, system och rutiner.

Granskningarna avser kommunens årsredovisning som avgetts av kommunstyrelsen den 2024-04-10.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomiavdelningen.

3 Resultat av granskningen

Nedan redogörs för resultatet av granskningen och de noteringar som gjorts i samband med denna.

3.1 Årsredovisningens räkenskaper

Enligt 4 kap. 1 § LKBR ska en årsredovisning innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning och sammanställda räkenskaper enligt 12 kap 2 § LKBR.

3.1.1 Bedömning

Kommunen gör i årsredovisningen avsteg från lag och god sed avseende följande:

- Kommunen har per 2023-12-31 redovisat delar av sina leasingkontrakt som operationell leasing. Hyreskontrakt och leasing av bilar och fastigheter ses normalt som finansiell leasing vilket innebär att en fiktiv anläggningstillgång och skuld skall redovisas och skrivas av över återstående hyresperiod. Kommunen redovisar delar av sina leasingkostnader som operationell leasing vilket enligt vår bedömning sannolikt är ett avsteg från RKR R5 och god redovisningssed. Det lämnas i årsredovisningen inte någon upplysning kring vilka resultateffekter detta avsteg medför, vilket enligt LKBR ska finnas.

Vidare har det i samband med granskningen även noterats följande, ej väsentliga, avvikelser:

- I investeringsredovisning ska inkluderas de under året genomförda investeringar som finansierats via finansiell leasing eller som erhållits genom gåva. Eftersom kommunen ännu inte tillämpar finansiell leasing fullt ut saknas denna information. Investeringsredovisningen bör summeras i kassaflödesrapportens poster "Investering i immateriella, materiella och finansiella anläggningstillgångar". Vi har även noterat diverse andra utvecklingsmöjligheter.
- Redovisningsprinciperna ligger på fel ställe i årsredovisningen och är inte helt kompletta och bör utvecklas.
- Vi ser gärna att överenskommen tidplan hålls och att allt material enligt förebereidelselistan finns framtaget och nerladdat i portalen. Allt för att få en effektivare revision och för att säkerställa att revisionens tidplan är möjlig att hållas.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats, med undantag av ovan punkter, i enlighet med LKBR och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR men vi vill fästa uppmärksamheten på att den inte fullt ut följer rubrikuppställning i enlighet med RKR R15 Förvaltningsberättelse. Innehållet under respektive rubrik bör ses över för att säkerställa rätt placering enligt LKBR.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen säkerställa att räkenskaperna följer lag och god redovisningssed.

3.2 God ekonomisk hushållning

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2-6 §§ (hel- och delägda kommunala bolag, stiftelser och föreningar).

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Sammantaget bedömer kommunstyrelsen måloppfyllelsen vara god och att kommunen och koncernen uppfyller kriterierna för god ekonomisk hushållning.

Se vidare kommunstyrelsens måloppföljning på sidorna 18-33 i kommunens årsredovisning.

I Mål och Budget 2023-2025 har kommunfullmäktige fastställt 3 övergripande målområden.

Finansiella mål:

Kommunstyrelsens bedömning är att fyra av sex finansiella mål är uppfyllda för året. Två finansiella mål; *Budgethållning i nämnder* och *Budgethållning i bolagen* bedöms inte vara uppfyllda.

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Uppnått/ej uppnått	Målvärde 2030
Resultat exkl exploatering (%)	6,0	6,4	4,0	≥1	Uppnått	≥ 2,0
Låneskuld tkr/inv	50	47	47	≤85	Uppnått	≤85
Självfinansieringsgrad, kommun (%)	140	146	163	≥100	Uppnått	≥100
Självfinansieringsgrad, kommunkoncern (%)	106	112	95	≥70	Uppnått	≥70
Budgethållning nämnder (mnkr)	57	13	-20	0	Ej uppnått	0
Budgethållning bolag (mnkr)	286	83	-80	≥85	Ej uppnått	-

Verksamhetsmål:

Kommunstyrelsens bedömning är att Målområde *En kommun där människor trivs och växer* och *En hållbar naturkommun* bedöms delvis uppfyllda men analyserna visar ändå tillfredsställande resultat och ett stort antal uppdrag och satsningar har genomförts som förväntas öka måluppfyllelsen framåt. Målområde *En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge* bedöms i hög grad uppfyllt.

Målområde	Bedömning
En kommun där människor trivs och växer – social hållbarhet	 Delvis uppfyllt
En hållbar naturkommun – ekologisk hållbarhet	 Delvis uppfyllt
En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge – ekonomisk hållbarhet	 I hög grad uppfyllt

3.2.1 **Bedömning**

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet gällande de finansiella målen och verksamhetsmålen.

Vår bedömning är att resultatet är:

- helt förenligt med fyra av sex finansiella mål. De två finansiella målen; *Budgethållning i nämnder* och *Budgethållning i bolagen* är ej förenligt med resultatet.
- delvis förenligt med Målområde *En kommun där människor trivs och växer* och *En hållbar naturkommun* och förenligt med Målområde *En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge*.

Inga rekommendationer föranleds av den genomförda granskningen.

3.3 **Balanskravsresultat**

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

3.3.1 **Bedömning**

Årets balanskravsresultat uppgår till 353 mnkr. Det har skett en reducering för reavinster (-1,7 mnkr) och orealiserade vinster i värdepapper (-2,2 mnkr). Det har även gjorts en reservering till RUR med -33 mnkr.

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

3.4 Översiktlig granskning av intern kontroll

Den interna kontrollen som har översiktligt granskats och de iakttagelser som gjorts i samband med denna granskning har beaktats i granskningen av årsbokslutet. Granskningen av den interna kontrollen tar sin utgångspunkt i kundens processer, bedömningar i redovisningen och finansiella ramverk. Förståelsen för de väsentliga processerna har dokumenterats och en bedömning kring risken för oegentligheter har gjorts. Vidare utgör IT-miljön en viktig del av kommunens verksamhet och en dokumenterad förståelse kopplat till detta område har ingått som en del av den interna kontrollen.

Vi har skaffat oss en förståelse för den interna kontrollen för att identifiera lämpliga granskningsåtgärder men inte för att uttala oss om effektiviteten i kontrollerna/processerna.

Översiktligt granskade processer är följande:

- Löner
- Inköp
- IT
- Investeringar
- Riktade statsbidrag
- Attester
- Kassa och bank

Noteringar från granskningen.

- Det saknas i vissa fall godkända projektplaner samt riskanalyser för investeringar.
- Manuella bokföringsorder attesteras manuellt med otydligt namnförtydligande och gör spårbarheten svår.
- Det finns inget samlat attestreglemente utan är fördelat på varje nämnd, vilket försvårar möjligheten till kontroll.

3.4.1 Rekommendation

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att se över rutinerna för attester.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att säkerställa att samtliga investeringar har godkända projektplaner samt se till att riskanalyser genomförs.

Datum som ovan

KPMG AB

Susann Eriksson
Auktoriserad revisor

Micaela Hedin
Certifierad kommunal revisor

9